

Lan Hoa Bí Pháp - 1

Trong võ lâm có nhiều môn phái khác nhau. Mỗi môn phái có những bài luyện tập quyền, kiếm, đao, thương, chưởng, khí công khác nhau. Những bí quyết võ thuật này thường được ghi chép lại và gọi là kiếm phổ, quyền pháp hay kinh điển gì đó. Đọc chuyện kiếm hiệp của Kim Dung hay những tác giả khác chúng ta thấy đầy rẫy những danh từ như: Quỷ Hoa Bảo Điển, Tịch Tà Kiếm Phổ, Cửu Âm Chân Kinh, La Hán Quyền, Lăng Ba Vi Bộ, Giáng Long Thập Bát Chưởng v.v... Tựu chung cùng một mục đích để cho mọi người dễ nhớ những điều căn bản.

Cũng giống như trong thi, văn, nhạc, họa đều có những quy luật căn bản, muốn nuôi trồng hoa lan thành công chúng ta cần tìm hiểu những quy luật hay là những kinh nghiệm đã được nhiều người gom góp lại. Cho nên tôi nghĩ rằng nhóm Hoa

Lan chúng ta hãy nên cùng nhau đề ra một phương pháp làm cho dễ nhớ những điều căn bản đó và tạm gọi là LAN HOA BÍ PHÁP.

Mạo muội tự phong cho mình chức Chương môn, kính thỉnh cầu các sư tỷ, sư huynh, sự muội và sự đệ hãy cùng tôi suy tầm và bổ túc cho những điều gì còn thiếu sót.

LAN HOA BÍ PHÁP đời thứ nhất bắt đầu với 17 chiêu thức liên hợp với nhau và biến hóa khôn lường:

1. MUA LAN

Khi mua lan cần biết những gì?

Trước khi mua lan cần biết rõ 4 điều kiện 2-3-4-5 nơi mình ở xem có thích hợp với sự đòi hỏi của cây lan hay không.

2. ÁNH NẮNG

Lan cần ánh nắng như thế nào? Có 3 loại lan ...

- Cần nhiều nắng (Vanda ...)
- Vừa (Cattleya, Dendrobium ...)
- Rợp (Paphiopedilum, Phalaenopsis ...)

Cần bao nhiêu giờ thì đủ?

Cây nhỏ 16 giờ, cây lớn 8 giờ.

3. NHIỆT ĐỘ

Lan cần nhiệt độ tối thiểu ban đêm như thế nào?

- Ấm từ 60°-65°F (Vanda).
- Vừa 55°-60°F (Cattleya).
- Lạnh 50°-55°F (Paphiopedilum).

4. ẨM ĐỘ

Lan cần ẩm độ ra sao:

- Cao 80% (Vanda, Renanthera ...)
- Trung bình 60% (Cattleya, Dendrobium...)
- Tối thiểu 40%.

5. THOÁNG GIÓ

Có phải che lan cho kín gió hay không?

Lan rất ưa thích gió ngoại trừ giông bão.

6. LÁ

- Lá nhăn nheo: Thối rữa.
- Lá mềm nhũn: Thối rữa, bệnh tật.
- Lá chun xếp: Thiếu nước.
- Lá xanh thẫm: Thiếu nắng.
- Lá mềm sè: Thiếu nắng.
- Lá vàng úa: Già hay bị bệnh.
- Lá tím ngắt: Nhiều nắng.
- Lá còi cọc: Nhiều nắng.
- Lá cứng: Cần nhiều nắng.
- Lá mỏng và mềm: Cần ít nắng.

7. HOA

- Không ra hoa: Thiếu nắng.
- Không ra hoa: Cây chưa đủ lớn.
- Không ra hoa: Chưa đến mùa.
- Không ra hoa: Phân bón có nhiều chất Nitrogene.
- Không ra hoa: Nhiệt độ không có sự cách biệt tối thiểu 15°F giữa ngày và đêm.

8. RỄ

- Rễ thối: Tưới quá thường xuyên.
- Rễ chết khô: Quá già, quá khô nước.
- Rễ cần cỗi: Đọng muối.
- Rễ bị đứt đầu: Sên hay côn trùng.

9. NƯỚC

- Vết trắng trên lá: Nước có nhiều chất khoáng.
- Đọng nước trên ngọn: Làm cho bị thối.
- Đọng trên lá vào mùa đông: Dễ bị thối vì nấm.
- Thế nào là nước tốt? Nước tốt có chỉ số muối hay chất khoáng dưới 300TDS (Total dissolved salt).
- Có nên dùng nước lọc soft water hay không? Không nên vì nước này lọc bằng muối. Nước lọc Reverse Osmosis có được không? Không nên vì nước này quá tinh khiết đã mất hết khoáng chất cần thiết trong đó. Tuy nhiên nước này thích hợp với loại Disa.

10. TƯỚI

Mấy ngày tưới một lần?

- Tùy theo mùa và tình trạng của cây.
- Mùa đông khi cây không mọc: 15 ngày hay một tháng.
- Mùa hè khi cây mọc mạnh: 3-4 ngày.

Tưới thế nào?

- Tưới cho thật đẫm.
- Làm sao tẩy chất muối đọng: Tưới bằng thuốc tẩy (Epson salt).

11. PHÂN BÓN

- Chỉ bón: Khi cây mọc mạnh.
- Bón ra sao? Loãng và thưa Weekly Weakly.
- Bón cho cây lá: 30-10-10.
- Bón cho hoa: 10-30-20.
- Chỉ số đầu: Nitrogen (N) cho lá. Chỉ số giữa: Phosphorous (P) cho hoa. Chỉ số cuối: Potassium (K) cho rễ.

12. THAY CHẬU

- Khi nào? 2-3 năm một lần.
- Hay khi nào? Khi cây quá lớn.
- Hay khi nào? Vỏ cây bị mục.
- Hay khi nào? Cây bị bệnh, bị thối rễ.
- Nên dùng chậu lớn hay chậu nhỏ? Không nên quá lớn, chọn chậu cho cây mọc đủ 2- 3 năm. Dendrobium ưa chậu chật hẹp.
- Chậu nhựa hay chậu đất tốt hơn? Thứ nào dễ thoát nước đều tốt cả.

13. TRỒNG LAN BẰNG GÌ?

- Vỏ cây nhỏ: Cho những loại có rễ nhỏ hay cần giữ ẩm ướt lâu hơn.
- Vỏ cây lớn: Cho những cây có rễ lớn.
- Gạch, đá: Cho những cây không cần nhiều sự ẩm ướt và không ưa thay chậu.

14. BỆNH TẬT

- Lá thối ngọn: Động nước.
- Lá bị cháy đầu: Quá nhiều phân bón.
- Lá đốm đen, đỏ: Bị bệnh nấm.
- Lá có quầng hay sọc đen: Virus.

15. THUỐC SÁT TRÙNG

Có mấy loại - 2 loại

- Loại thứ nhất: Diệt tức khắc (kill on contact) Malathion, Neem oil, Diazinon v.v...
- Loại thứ hai: Ngấm vào trong cây (Systemic) như Orthenex, Isotox.

Phun thuốc mấy lần thì đủ: Tối thiểu 3 lần cách nhau 1 tuần lễ, để diệt hết những trứng vừa nở.

16. NHÂN GIỐNG

Có mấy cách?

- Tách nhánh (Division)
- Ươm hạt (Seedling)
- Cây tế bào (Mericlone)

17. TÊN CÂY LAN

Tên cây lan chia làm mấy nhóm?

- Nhóm 1 chỉ loài (**Genus**) *Cattleya*, *Cymbidium*, *Vanda*.
- Nhóm 2 chỉ giống (**Species**) *Cattleya maxima*, *Vanda teres*.
- Nhóm 3 chỉ tên người được đặt tên *Cattleya maxima* "Thuy An", Blc. Dinh Thuy Yen v.v...
- Nhóm 4 chỉ giải thưởng *Cattleya maxima* "Thúy An" AM/AOS.

Có mấy loại giải thưởng?

- Giải nhất (First Class Certificate - FCC).
- Giải nhì (Award Merit - AM).
- Giải ba (Highly Commended Certificate - HCC).
- Giải nuôi trồng (Certificate of Cultural Merit - CCM).

Hội hoa lan Hoa Kỳ (American Orchid Society AOS). Hội hoa lan Anh quốc (Royal Horticulture Society RHS). Hội hoa lan Nhật Bản (Japanese Orchid Society JOS).

Làm sao phân biệt giữa cây nguyên giống và lai giống? Nếu nhìn tên của cây thì cây nguyên giống bắt đầu với chữ đầu tiên của loài viết hoa và tên của giống viết thường. Nếu viết thật đúng theo sách vở thì cả tên của loài và giống đều viết nghiêng như trên. Cây lai giống thì chữ đầu tiên của loài và giống đều viết hoa và cả 2 tên của loài và giống đều viết thẳng.

Muốn trở thành võ lâm cao thủ, trước khi đi ngủ hãy tắm gội sạch sẽ, tránh xa người phối ngẫu, quay mặt về phương Đông, tham thiền nhập định và đọc thần chú: Úm ba la! Lan Hoa Bí Pháp 3 lần. Sau đó sẽ đọc từng chương một và tìm hiểu nguyên lý căn bản đã nói tường tận trong Lan Kinh Hoa Lan hoặc tìm xem trong trang Web www.hoalanvietnam.org .

Placentia 7/2005

BÙI XUÂN ĐÁNG